

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ.-Πόλη: 151 80 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.yperth.gr>
Πληροφορίες: Κ. Παπαχρήστος
Ρ. Γεωργακόπουλος
Τηλέφωνα: 210 - 34.43.605
210 - 34.42. 243

Να διατηρηθεί μέχρι
Βαθμός ασφαλείας

Μαρούσι, 20 - 08 - 2010
Αριθ. Πρωτ. Βαθμός Προτερ.
Φ.3 / 960 / 102679 / Γ1

ΠΡΟΣ:

Περιφερειακούς Δ/ντές
Π.Ε & Δ.Ε της χώρας
(Έδρες τους)

Προϊσταμένους Επιστημονικής &
Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Π.Ε.
της χώρας
(Έδρες τους)

Σχολικούς Συμβούλους Δ.Ε, Π.Α, Ε.Α.Ε
ΠΕ 05, ΠΕ 06, ΠΕ 07, ΠΕ 11 & ΠΕ 16
(μέσω των Δ/σεων ΠΕ της χώρας)

Διευθυντές Εκ/σης Π.Ε &
Προϊσταμένους Γραφείων Π.Ε
της χώρας
(Έδρες τους)

Διευθυντές & διδακτικό
προσωπικό των σχολικών μονάδων
της χώρας
(μέσω των Δ/σεων & Γραφείων Π.Ε)

ΘΕΜΑ : Εγγραφή και σχολική παρακολούθηση των παιδιών Ρομά 2010-2011

Η πρόσβαση της νέας γενιάς Ρομά στην εκπαίδευση αποτελεί αναμφίβολα το βασικότερο μηχανισμό άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού της εν λόγω πληθυσμιακής ομάδας και απαραίτητη προϋπόθεση για την ισότιμη συμμετοχή της στην οικονομική, πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Η σχολική φοίτηση των παιδιών Ρομά, παρά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί τα τελευταία χρόνια, χαρακτηρίζεται από απουσία ή περιορισμένη παρακολούθηση στην προσχολική εκπαίδευση, μικρό ποσοστό εγγραφής στο δημοτικό σχολείο, καθυστερημένη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία σε προχωρημένη ηλικία, πρόωρη διακοπή πριν την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και χαμηλή επίδοση σε σχέση με τον υπόλοιπο μαθητικό πληθυσμό.

Δεδομένων των ανωτέρω, υπενθυμίζουμε την υποχρέωση των Προϊσταμένων και των Διευθυντών των σχολικών μονάδων να:

- **εγγράφουν** τους μαθητές Ρομά σύμφωνα με όσα προβλέπονται στα Π.Δ 200/1998 και Π.Δ 201/1998, στη με αριθμ. Φ.4/155/Γ1/1237/11-9-1996 (ΦΕΚ 893, τ. Β΄) Υπουργική Απόφαση, καθώς και στη με αριθμ. 116184/Γ1/10-9-2008 Εγκύκλιο του Υπ. ΠΔΒΜΘ και να
- συνεργάζονται με τους Περιφερειακούς Διευθυντές Π.Ε. & Δ.Ε., τους Προϊσταμένους Επιστημονικής & Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Π.Ε., τους Σχολικούς Συμβούλους, τους Διευθυντές Π.Ε και τους Προϊσταμένους των Γραφείων Π.Ε. για την επίλυση τυχόν προβλημάτων που εμφανίζονται κατά την εγγραφή.

Σε ό,τι αφορά την προσχολική εκπαίδευση, υπενθυμίζουμε αφενός ότι η φοίτηση των νηπίων που συμπληρώνουν ηλικία πέντε ετών την 31^η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής τους στο Νηπιαγωγείο είναι υποχρεωτική (άρθρο 73 του Ν. 3518/2006, ΦΕΚ 272 τ. Α') και ως εκ τούτου όλες οι αιτήσεις εγγραφής των παραπάνω νηπίων ικανοποιούνται και αφετέρου ότι η συμμετοχή των παιδιών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση είναι ιδιαίτερα σημαντική για την εξοικείωσή τους με τον εκπαιδευτικό θεσμό, την ομαλή εκπαιδευτική τους ένταξη και την μετέπειτα σχολική τους πορεία.

Συνεπώς, σύμφωνα και με την Εγκύκλιο Φ4/350/Γ1/1028/22-8-1995, καθίσταται επιτακτικό να καταβληθούν συντονισμένες προσπάθειες από όλους τους φορείς που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία (Περιφερειακοί Δ/ντές Π.Ε & Δ.Ε, Προϊστάμενοι Επιστ.& Παιδαγ. Καθοδήγησης, Σχολικοί Σύμβουλοι, Δ/ντές Δ/νσεων και Προϊστάμενοι Γραφείων Π.Ε. κλπ.), ώστε να ενταχθούν όλα τα παιδιά Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση και να εξασφαλιστεί η παροχή ίσων ευκαιριών σε όλα τα παιδιά που διαβιούν στην επικράτεια.

Με κύριο στόχο την εγγραφή και απρόσκοπτη φοίτηση όλων των παιδιών Ρομά που διαμένουν στην Ελλάδα και έχουν τη νόμιμη ηλικία στην υποχρεωτική εκπαίδευση, και σε συνέχεια προηγούμενων σχετικών Εγκυκλίων του Υπουργείου Παιδείας, υπενθυμίζουμε τις κατωτέρω υποχρεώσεις όλων των εκπαιδευτικών αρχών και του διδακτικού προσωπικού και επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

1. Οι Προϊστάμενοι και οι Δ/ντές των Σχολικών Μονάδων όχι μόνο ενθαρρύνουν την προσέλευση των μαθητών Ρομά στο σχολείο, αλλά και αναζητούν τα παιδιά Ρομά που μένουν στην περιοχή τους και φροντίζουν για την εγγραφή και τη φοίτησή τους, όπως προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για την υποχρεωτική φοίτηση.
2. *Τόσο στο νηπιαγωγείο όσο και στο δημοτικό σχολείο, τα παιδιά Ρομά γίνονται δεκτά ανεξάρτητα από το εάν είναι γραμμένα σε μητρώα ή δημοτολόγια.* Για την εγγραφή τους σε αυτά θα φροντίσουν οι Προϊστάμενοι και οι Δ/ντές των Σχολικών Μονάδων, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 6 του Π.Δ. 200/1998 (ΦΕΚ 161 τ. Α') και το άρθρο 7 παρ. 10 και 11 του Π.Δ. 201/1998 (ΦΕΚ 161 τ. Α').
3. Όταν υπάρχει αδυναμία εγγραφής λόγω μη εμβολιασμού, κρίνεται απαραίτητη η συνεργασία με τοπικούς φορείς, την τοπική αυτοδιοίκηση, Ιατροκοινωνικά Κέντρα (όπου υπάρχουν), Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας, ΠΙΚΠΑ, Νοσοκομεία, Ιατρικά Κέντρα καθώς και Φορείς Κοινωνικής Στήριξης. Όσον αφορά τις επιμέρους υποχρεώσεις των Δ/ντών και των Προϊσταμένων των Σχολικών Μονάδων και τις λοιπές λεπτομέρειες για τον εμβολιασμό των παιδιών που δεν έχουν εμβολιασθεί, ισχύουν τα προβλεπόμενα στην Εγκύκλιο 116184/Γ1/10-9-2008. Αντίστοιχα πρέπει να εφαρμόζονται και για τη διενέργεια των απαιτούμενων ιατρικών εξετάσεων.
4. Δεδομένου ότι οι πληθυσμοί Ρομά συχνά ζουν σε περιοχές εκτός σχεδίου πόλης ή είναι μετακινούμενοι, παρακαλούνται οι Προϊστάμενοι και οι Δ/ντές των Σχολικών Μονάδων να μην παρακωλύουν την εγγραφή παιδιών Ρομά λόγω έλλειψης πιστοποιητικού μόνιμης κατοικίας και να αποδέχονται οποιοδήποτε στοιχείο από το οποίο, κατά την κρίση τους, φαίνεται η διεύθυνση κατοικίας του μαθητή (άρθρο 7 παρ. 2 περ. γ' του Π.Δ. 200/1998, άρθρο 7 παρ. 3 περ. δ' του Π.Δ. 201/1998) εφαρμόζοντας την αρχή της επιείκειας.
5. Στις περιπτώσεις μαθητών που φοιτούν σε τάξη μικρότερη από τη χρονολογική τους ηλικία, το άρθρο 9 του Π.Δ. 201/1998 προβλέπει τη δυνατότητα διενέργειας κατατακτήριων εξετάσεων.
6. Σύμφωνα με την πάγια πολιτική και βούληση του Υπουργείου Παιδείας κανένα παιδί που προσέρχεται για φοίτηση στο δημοτικό σχολείο δεν πρέπει να

απομακρύνεται με το αιτιολογικό ότι είναι μεγάλης ηλικίας ή για άλλους λόγους, αλλά να ευρίσκονται τρόποι με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και τη δέουσα ευαισθησία, ώστε όλοι οι μαθητές που η ηλικία τους είναι μικρότερη από το όριο της υποχρεωτικής φοίτησης και δεν έχουν ολοκληρώσει φοίτηση έξι (6) τάξεων σε σχολείο να εντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα και να αποκτούν τίτλο δημοτικού σχολείου. Είναι ευνόητο ότι η αναφορά στη νόμιμη ηλικία που γίνεται στο άρθρο 7 παρ. 5 του Π.Δ. 201/1998 δεν αφορά την περίπτωση φοίτησης μαθητή σε τάξη μικρότερη της ηλικίας του, αλλά την απαγόρευση φοίτησης σε τάξη μεγαλύτερη της ηλικίας του, όπως αυτό διευκρινίζεται στην αμέσως επόμενη παράγραφο του ίδιου άρθρου (άρθρο 7 παρ. 6 του Π.Δ. 201/1998 και στη με αριθμ. Φ.6/53/Γ1/226/6-3-2000 Εγκύκλιο του Υπ. ΠΔΒΜΘ).

7. Οι υποχρεώσεις της σχολικής μονάδας για την φοίτηση των παιδιών Ρομά δεν εξαντλούνται στην εγγραφή, αλλά επεκτείνονται και στην παρακολούθηση και συντονισμένη προσπάθεια όλης της εκπαιδευτικής κοινότητας, σε συνεργασία με φορείς όπως τα Ιατροκοινωνικά Κέντρα, τις Κοινωνικές Υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κλπ., προκειμένου να εξασφαλισθεί η συνέχιση της φοίτησης και η απρόσκοπτη παρακολούθηση των παιδιών Ρομά καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.

8. Όσον αφορά τη μεταφορά των παιδιών Ρομά ισχύουν οι γενικές διατάξεις, αλλά λαμβάνεται μέριμνα προκειμένου να παρέχονται σε αυτά πρόσθετες διευκολύνσεις με μέτρα που λαμβάνονται κατά περίπτωση από τις κατά τόπους αρχές. Επισημαίνουμε ότι μεταφορά δικαιούνται και τα νήπια.

9. Υπενθυμίζεται ότι η σχολική φοίτηση των μαθητών Ρομά υποστηρίζεται από τους προβλεπόμενους αντισταθμιστικούς θεσμούς. Για τους εν λόγω αντισταθμιστικούς θεσμούς παραπέμπουμε στην Εγκύκλιο Φ.1.Τ.Υ/1073/117052/Γ1/23-9-2009, όπου γίνεται εκτενής αναφορά.

10. Με τη με αριθμ. Φ.4/155/Γ1/1237/11-9-1996 (ΦΕΚ 893, τ. Β') Υπουργική Απόφαση έχει καθιερωθεί η κάρτα φοίτησης. Η κάρτα αυτή συνοδεύει τους μαθητές Ρομά ώστε να γίνονται δεκτοί για φοίτηση στα σχολεία χωρίς την τυπική διαδικασία της μετεγγραφής, εφόσον κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους αλλάξουν σχολεία, εξαιτίας της μετακίνησής τους σε άλλο τόπο κατοικίας.

11. **Το σχολικό έτος 2010-2011 θα αρχίσει η υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση Προγραμμάτων με τον τίτλο «Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά»,** και παρακαλούνται οι Προϊστάμενοι και οι Δ/ντες των Σχολικών Μονάδων, οι Εκπαιδευτικοί, οι Σχολικοί Σύμβουλοι, οι Δ/ντές Διευθύνσεων και οι Προϊστάμενοι Γραφείων για την απρόσκοπτη και στενή συνεργασία τους με τους φορείς υλοποίησης και συνεργάτες των Προγραμμάτων προκειμένου να καταστούν αποτελεσματικές οι εκπαιδευτικές μας παρεμβάσεις στον χώρο της φοίτησης των παιδιών Ρομά.

12. **Υπενθυμίζεται ότι αποτελεί πάγια βούληση και επιδίωξη του Υπουργείου Παιδείας η ένταξη των παιδιών Ρομά στις κανονικές τάξεις, ενώ ο αποκλεισμός και/ή διαχωρισμός τους από τους λοιπούς μαθητές και η περιθωριοποίησή τους αντίκειται στο ελληνικό Σύνταγμα,** στον Ν. 3304/2005 (ΦΕΚ 16 τ. Α') που απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνικής καταγωγής στην εκπαίδευση και σε πλήθος διεθνών κειμένων που δεσμεύουν την χώρα και έχουν υπερνομοθετική ισχύ. (Ενδεικτική αναφορά γίνεται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού).

Εσωτ. Διανομή

- Γραφείο κ. Υπουργού
- Γραφείο κ. Υφυπουργού
- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

- Γραφείο κ. Ειδικού Γραμματέα
- Γραφείο κ. Ειδικής Γραμματέως
- Γενικό Διευθυντή Διοίκησης
Προσωπικού Π.Ε & Δ.Ε
- Διεύθυνση Προσωπικού Π.Ε.
- Διεύθυνση Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων
- Διεύθυνση ΙΠΟΔΕ
- Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής
- Διεύθυνση Φυσικής Αγωγής
- Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Τμ. Π.Ε)
- Διεύθυνση ΣΕΠΕΔ
- Διεύθυνση Σπουδών Δ.Ε.
- Διεύθυνση Σπουδών Π.Ε